

Întrebări și răspunsuri în cazul *Vavříčka și alții împotriva Republicii Cehă*¹

Acest document este un instrument pentru presă, emis în contextul notificării hotărârii de mai sus. Nu obligă Curtea.

Despre ce se plâneau solicitanții?

Solicitanții s-au plâns de consecințele nerespectării obligației legale generale din Republica Cehă de a asigura vaccinarea de rutină a copiilor împotriva bolilor care sunt bine cunoscute de știința medicală.

Ce prevede legislația cehă?

În Republica Cehă, Legea privind protecția sănătății publice, în combinație cu un decret ministerial de punere în aplicare, prevede vaccinarea rezidenților permanenți și pe termen lung în conformitate cu un program definit. În cazul copiilor, părinții trebuie să asigure conformitatea. Nerespectarea acestui fapt constituie o infracțiune minoră și facilități de îngrijire de zi pentru copiii până la vârsta de trei ani și alte tipuri de facilități preșcolare (adică primirea copiilor până în anul școlar următor datei la care împlinesc vârsta de șase ani) poate accepta numai copii care au primit vaccinările necesare sau care au fost certificați că au dobândit imunitate prin alte mijloace sau că nu au putut fi vaccinați din motive de sănătate.

Care sunt vaccinurile?

Legislația se referă la vaccinurile administrate împotriva bolilor copilăriei, care sunt bine cunoscute de științele medicale, și anume difteria, tetanosul, tuse convulsivă, *Haemophilus influenzae* infecții de tip b, poliomielită, hepatită B, rujeolă, oreion, rubeolă și - pentru copii cu indicații de sănătate specificate - infecții pneumococice.

Care au fost consecințele nerespectării obligației de vaccinare pentru solicitanți?

Cinci cereri au fost depuse de „solicitanții de copii” care nu fuseseră admiși la grădiniță sau înscrierea lor fusese anulată, deoarece nu fuseseră vaccinați sau vaccinările lor nu corespundeau programului prevăzut de legislație.

O cerere (de la domnul Vavříčka) a fost depusă de un tată care nu reușise să își vaccineze cei doi copii. Acest eșec s-a dovedit a fi o infracțiune minoră și a fost aplicată o amendă.

Care au fost plângerile specifice reclamanților?

Reclamanții s-au bazat pe mai multe dispoziții ale Convenției și, în special, pe articolul 8 (dreptul la respectarea vieții private) din Convenția europeană a drepturilor omului.

De ce Curtea nu a constatat nicio încălcare a articolului 8 al Convenției?

Curtea a considerat că măsurile de care reclamanții s-au plâns, evaluate în contextul sistemului național, se aflau într-o relație rezonabilă de proporționalitate cu obiectivele legitime urmărite de statul ceh prin taxa de vaccinare. Acesta a concluzionat că autoritățile ceh nu au depășit marja de apreciere („marja de apreciere”) de care se bucură în acest domeniu.

¹ Cereri nr. 47621/13 și alți cinci. Consultați comunicatul de presă pentru mai multe detalii.

Care a fost raționamentul urmat de Curte pentru a ajunge la această concluzie?

- **A existat o interferență?**

Conform jurisprudenței Curții, vaccinarea obligatorie, ca intervenție medicală involuntară, reprezintă o ingerință în dreptul la respectarea vieții private. În cazul de față, a existat o astfel de interferență, deși nu a avut loc de fapt nici o vaccinare forțată.

- **Care este scopul legitim urmărit de legislația cehă?**

Scopul legislației cehice este de a proteja împotriva bolilor care pot prezenta un risc grav pentru sănătate. Aceasta se referă atât la cei care primesc vaccinările în cauză, cât și la cei care nu pot fi vaccinați și se află astfel într-o stare de vulnerabilitate, bazându-se pe obținerea unui nivel ridicat de vaccinare în cadrul societății în general pentru protecția împotriva bolilor contagioase în cauză. Acest obiectiv corespunde scopurilor protecției sănătății și protecției drepturilor altora, recunoscute de articolul 8 al Convenției.

- **Care este marja de apreciere a statelor în domeniul sănătății publice?**

Conform jurisprudenței Curții, aspectele legate de politica în domeniul asistenței medicale se încadrează în marja de apreciere a autorităților naționale. În cazul de față, care se referea în mod specific la obligație natura vaccinării copiilor, această marjă trebuia să fie una largă.

- **A intervenit interferența cu dreptul la viața privată unei nevoi sociale presante?**

Articolele 2 (dreptul la viață) și 8 (dreptul la respectarea vieții private) impun statelor contractante o obligație pozitivă de a lua măsurile adecvate pentru a proteja viața și sănătatea celor din jurisdicția lor. Obligații similare apar în cadrul altor instrumente internaționale. În Republica Cehă, taxa de vaccinare, care este puternic susținută de autoritățile medicale competente, reprezintă răspunsul autorităților naționale la nevoia socială urgentă de a proteja sănătatea individuală și publică împotriva bolilor în cauză și de a preveni orice tendință descendentă a ratei de vaccinare la copii.

- **Unde intră interesul superior al copilului în această întrebare?**

În conformitate cu jurisprudența, în toate deciziile referitoare la copii, interesele lor superioare sunt de o importanță capitală. Rezultă că există obligația statelor de a plasa interesul superior al copilului, precum și pe cel al copiilor ca grup, în centrul tuturor deciziilor care le afectează sănătatea și dezvoltarea. Când vine vorba de imunizare, obiectivul ar trebui să fie ca fiecare copil să fie protejat împotriva bolilor grave. În marea majoritate a cazurilor, acest lucru este realizat de copiii care primesc programul complet de vaccinare în primii ani. Cei cărora nu li se poate administra un astfel de tratament sunt protejați indirect împotriva bolilor contagioase, atâta timp cât nivelul comun de acoperire a vaccinării este menținut în comunitatea lor; adică protecția lor provine din imunitatea turmei. Această politică de sănătate publică se bazează pe argumente relevante și, ca atare, este în concordanță cu interesul superior al copiilor care îi sunt centrate. Prin urmare, Curtea a acceptat că alegerea legislatorului ceh de a aplica o abordare obligatorie a vaccinării este susținută de motive relevante și suficiente.

- **Dar eficacitatea vaccinurilor în cauză și eventualele scutiri?**

Taxa de vaccinare se referă la nouă boli împotriva cărora vaccinarea este considerată eficientă și sigură de către comunitatea științifică, la fel ca cea de-a zecea vaccinare, care trebuie administrată copiilor cu indicații de sănătate specifice. Deși modelul ceh susține vaccinarea obligatorie, aceasta nu este o datorie absolută. O scutire de la taxă este permisă în special în ceea ce privește copiii cu o contraindicație permanentă la vaccinare. O scutire poate fi permisă și pe baza Curții Constituționale *Vavříčka* jurisprudență, care s-a transformat ulterior în dreptul la o obiecție laică de conștiință.

- **Dar siguranța vaccinurilor în cauză?**

Nu se contestă faptul că, deși este complet sigur pentru marea majoritate a beneficiarilor, în cazuri rare, vaccinarea se poate dovedi dăunătoare pentru o persoană, provocând daune grave și de durată sănătății sale. Guvernul a indicat că din aproximativ 100.000 de copii vaccinați anual în Republica Cehă (reprezentând 300.000 de vaccinări), numărul cazurilor de daune grave sănătății, potențial pe tot parcursul vieții, a fost de cinci sau șase. Având în vedere acest risc foarte rar, dar fără îndoială, foarte grav pentru sănătatea unei persoane, instituțiile convenției au subliniat importanța luării măsurilor de precauție necesare înainte de vaccinare. Acest lucru se referă în mod evident la verificarea în fiecare caz a unor eventuale contraindicații și la monitorizarea siguranței vaccinurilor utilizate.

- **Solicitanții au fost obligați să fie vaccinați sau să își vaccineze copiii?**

Nu. În Republica Cehă, vaccinarea este o datorie legală, dar respectarea acesteia nu poate fi impusă direct, deoarece nu există nicio dispoziție care să permită administrarea forțată a vaccinării.

- **Măsurile impuse reclamanților au fost excesive?**

Aplicarea sancțiunilor este utilizată ca metodă indirectă de aplicare a acestei obligații. În Republica Cehă sancțiunea poate fi considerată relativ moderată, deoarece constă într-o amendă administrativă care poate fi impusă o singură dată. Solicitanții au beneficiat de o gamă completă de căi de atac.

- În cazul domnului Vavříčka, cuantumul amenzii se îndrepta spre capătul inferior al baremului relevant și nu putea fi considerat ca fiind excesiv de dur sau de oneros.
- În ceea ce privește solicitanții de copii, neadmiterea lor la preșcolar a însemnat pierderea unei oportunități importante de a-și dezvolta personalitățile. Cu toate acestea, aceasta a fost o consecință (prevăzută în mod clar pentru textele legislative) a alegerii părinților lor de a nu respecta o datorie legală generală, care era menită să protejeze în special sănătatea copiilor mici și era în esență mai degrabă de natură protectoare decât punitivă.

În În opinia Curții, nu poate fi considerat disproportionat ca un stat să solicite vaccinarea pe cine reprezintă un risc îndepărtat pentru sănătate să accepte această protecție practică universală măsură, ca o chestiune de datorie legală și în numele solidarității sociale, de dragul numărului mic de copii vulnerabili care nu pot beneficia de vaccinare. Curtea a constatat că era valabil și legitim deschis legislativului ceh să facă această alegere, care este pe deplin conformă cu rațiunea protejării sănătății populației.

- **Au putut copiii solicitanți să își reia educația școlară la împlinirea vârstei de frecvență obligatorie la școală?**

Da. Efectele asupra copiilor solicitanți au fost limitate în timp. Când au ajuns la vârsta frecvenței școlare obligatorii, admiterea lor la școala primară nu a fost afectată de statutul lor de vaccin.

Este prima dată când Curtea Europeană a Drepturilor Omului examinează un caz de acest tip?

Da, este prima dată când Curtea pronunță o hotărâre cu privire la vaccinarea obligatorie împotriva bolilor din copilărie, care sunt bine cunoscute de știința medicală.

Ce formațiune judiciară s-a pronunțat asupra acestei cereri?

O Marea Cameră formată din 17 judecători a pronunțat o hotărâre la 8 aprilie 2021.

Această judecată este definitivă?

Da - hotărârile Marii Camere sunt definitive de la livrare.